

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради
протокол №1 від 29.08.2025

**Навчальна програма
з курсу Мистецтво
8 клас**

розроблена на основі модельної програми авторів Гайдамака О. В., Лемешева Н. А.
«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)

При укладанні також враховано зміст підручника *«Мистецтво» підручник для 8 класу
закладів загальної середньої освіти (авт. Гайдамака О., Лемешева Н.)*.

Навчальна програма «Мистецтво. 8 клас». 35 годин.

Навчальна робоча програма з курсу «Мистецтво» розроблена на основі законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»), на основі Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09. 2020 р. № 898), а також модельної навчальної програми «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (*автори Гайдамака О. В., Лемешева Н. А.*). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883). Програма є складовою частиною мистецької освітньої галузі. При складанні програми враховано також теми підручника “Мистецтво. 8 клас” автори Гайдамака О., Лемешева Н.

Метою мистецької освітньої галузі, сформульованою в Державному стандарті, є «цілісний розвиток успішної особистості учня/учениці в процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні».

Водночас, під час навчання мистецтву мають активно розвиватися визначені в Державному стандарті базової середньої освіти ключові компетентності (вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій; інноваційність; екологічна й інформаційно-комунікаційна компетентності; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; підприємливість і фінансова грамотність) та формуватися провідна для мистецької освітньої галузі культурна компетентність.

Досягнення мети мистецької освітньої галузі базується на спільних для всіх освітніх галузей ціннісних орієнтирах (пункт 4 Державного стандарту), якими особистість учня/учениці визнається як найвища цінність.

Досягнення мети навчання мистецтва у 8 класі забезпечується розв'язанням завдань:

- виховання в учнів/учениць емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток художніх інтересів та естетичних потреб; збагачення емоційно-естетичного досвіду учнів/учениць, розвиток їх емоційної сфери;
- формування у здобувачів освіти компетентностей та наскрізних умінь, ціннісних ставлень до держави, мистецтва, суспільства, довкілля, себе;
- формування системи художніх знань, опанування мистецької грамотності; розвиток умінь сприймання, інтерпретації, аналізу творів мистецтва й художніх явищ; здатності брати участь у обговоренні творів мистецтва, виявляти художньо-естетичні та ціннісні ставлення до творів мистецтва, мистецької діяльності; набуття мистецького досвіду;
- розвиток художньо-образного, асоціативного мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва;
- виховання громадянської позиції, національного самоусвідомлення, патріотичних почуттів через мистецтво;

- формування здатності ідентифікації себе суб'єктом полікультурного світу; готовності до участі у збереженні і примноженні мистецько-культурних цінностей

Програмою передбачено, що навчання мистецтва в 8 класі буде ефективним, якщо освітній процес базуватиметься на таких наукових підходах: особистісно орієнтований, аксіологічний, компетентнісний, діяльнісний, інтегрований.

В основу Програми покладено принципи:

- дитиноцентричності та індивідуалізації (врахування вікових особливостей психічного розвитку підлітків, пізнавальних можливостей учнів, інтересів, потреб в галузі мистецтва);
  - цілісності (орієнтація на досягнення цілісності освітнього процесу, спрямованість змісту, всіх форм і методів на особистісно-художній розвиток учня/учениці та можливість отримати цілісне уявлення про художній розвиток людства);
  - неперервності, наступності, систематичності навчання
  - дидактичної інтеграції на основі взаємодії мистецтв (спрямованість на поліхудожній розвиток учнів);
  - пріоритету творчої діяльності обумовлює необхідність створення результативних технологій, методик навчання і виховання, побудованих на діяльнісному, творчому підході, які активізують пошукову активність і створюють максимальні умови для творчої діяльності учнів;
  - варіативності змісту, засобів, методів і технологій навчання мистецтва;
  - єдності національного та загальнолюдського в освіті (увираження українських здобутків у галузі різних видів мистецтва на тлі світової мистецької спадщини, зокрема європейської, опора на загальнолюдські цінності і національний патріотизм);
  - компаративності (зіставлення/порівняння творів різних видів мистецтва українських та зарубіжних авторів в контексті виявлення художнього стилю, напрямів, течій, національної специфіки, оригінальних творів та їх інтерпретацій тощо);
  - культуровідповідності (зорієнтованість на усвідомлення учнями/ученицями мистецтва як соціального явища; на висвітлення соціальних функцій мистецької діяльності);
  - естетичної спрямованості (засвоєння в процесі навчання естетичної цінності художніх творів, розвиток естетичного світогляду).
- рефлексивності (співвіднесення власних життєвих позицій, світоглядних установок зі змістом художніх образів/творів мистецтва, усвідомлення і зіставлення власних емоційних станів з переживаннями, відтвореними у творах мистецтва тощо).

Структура Програми містить:

1) Пояснювальну записку, де зазначено мету, завдання інтегрованого курсу, принципи робочої навчальної програми, її структуру, шляхи реалізації;

2) В третій колонці подано «Очікувані результати навчання» - як орієнтири для оцінювання за групами умінь, визначених у положеннях Державного стандарту, як от:

1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва.
2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва.
3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту.

4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації.

«Орієнтовний зміст» окреслює світоглядні позиції, навколо яких має структуруватися мистецька освіта на 8 році навчання і визначає орієнтир для педагогів у доборі навчального матеріалу з мистецтва; базові знання з різних видів мистецтва, які здобувачі освіти мають опанувати упродовж зазначеного періоду навчання.

Програма ґрунтується на компетентнісному та діяльнісному підходах. Тому матеріал розділу «Зміст навчання» має опановуватися учнями й ученицями в активній формі, через різні види діяльності, що охоплюють сфери сприймання й обговорення творів мистецтва та власної учнівської творчості, пізнання себе та світу через мистецтво. Компетентнісний і діяльнісний підходи нерозривно пов'язані між собою: вектор діяльнісного підходу спрямований на організацію процесу навчання, компетентнісний – на досягнення певних результатів, формування компетентностей: різні компетентності (мистецькі і ключові) формуються в процесі діяльності). Запропоновані у Програмі «Види навчальної діяльності» орієнтують педагога на планування освітньої діяльності учнів/учениць для опанування ними через діяльність зазначеного змісту задля досягнення очікуваних результатів навчання як орієнтирів (показників) їх оцінювання – формувального та підсумкового.

Зміст навчального матеріалу, представлений у Програмі, відповідає Типовій освітній програмі й розраховано на рекомендовану 1 годину на тиждень у 8 класі.

Програма забезпечує наступність між рівнями базової освіти. В основу конструювання змісту Програми обрано концепцію поліцентричної інтеграції (Л. М. Масол), яка передбачає виокремлення домінантних видів мистецтва, що поєднуються в єдиний світоглядно-тематичний цикл на основі спільних і універсальних для різних видів мистецтва категорій: види і жанри мистецтва (5-6 класи), стилі мистецтва (7-9 класи), у поєднанні із засадничими положеннями концепції «Нова українська школа».

<i>№</i>	<i>Зміст теми</i>	<i>Види навчальної діяльності</i>	<i>Очікувані результати</i>
І розділ. Стилi та напрями мистецтва стародавнiх епох i цивiлiзацiй: античний, візантійський, романський, готика, Ренесанс (17 год.)			
Тема 1. Мистецтво періоду Античності (6 год.)			
1.	Що вирізняє українців з-поміж інших народів. Використання українських етномотивів. Що означає поняття «стиль» – у житті, побуті, мистецтві. Мистецькі перлини давніх часів, знайдені на території сучасної України. <i>СОМ:</i> Роботи Марії Приймаченко, Миколи Теліженка, фото кераміки	- Аналіз-інтерпретація творів різних видів мистецтва, визначення найсуттєвіших ознак певного художнього стилю	1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва

	<p>трипільської культури, зразків мистецтва скіфів</p> <p>ХТД: створення ескізу для оздоблення одягу за мотивами трипільського чи скіфського мистецтва (художні матеріали на вибір).</p> <p>РД: Поміркуйте та досдіть:</p> <p>Чим особливі орнаменти трипільської кераміки, «звіриний стиль» скіфів. Про що може «розповісти» стиль одягу.</p> <p>ПРОЄКТ. Групова робота. Теми проєкту (на вибір): «Від глибини віків: видатні пам'ятки давнини на території України»; «У поєднанні традицій і сучасності» тощо.</p> <p>П: стиль, етнічний стиль, художній стиль, авторський стиль.</p>	<p>у видах мистецтва, у яких він яскраво виражений.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Порівняння стильових особливостей європейського та українського мистецтва; - Дослідження: художніх образів творів мистецтва минулого: - ознак художнього стилю у різних видах мистецтва; - прояву художніх рис різних стилів в сучасному мистецтві тощо. - Дослідження власних емоційних станів від мистецтва та власної мистецької діяльності. - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. - Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). - Музикування/створення музичного, ритмічного, 	<ul style="list-style-type: none"> - характеризує твори мистецтва різних стилів, визначає характерні ознаки стилю, використовує відому мистецьку термінологію; - розрізняє стилі у різних видах мистецтва; - наводить приклади творів різних видів мистецтва у різних стилях; - пояснює цінності, закладені у творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе, співвідносить власні життєві позиції; - досліджує зв'язки між різними видами мистецтва, художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; - досліджує зв'язки, наводить приклади синтезу мистецтв - порівнює художній образ і явища навколишнього середовища - наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей - користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів
2.	<p>Спадщина наших пращурів у творчості сучасних митців. Етнічні риси в сучасному житті й мистецтві.</p> <p>СММ: ONUKA – OZERNA. Go_A. – Калина. Святослав Вакарчук. «Обійми мене» (кавер у виконанні грузинського гурту «Браво»). Степан Чарнецький. «Ой у лузі червона калина» (у виконанні іноземних співаків).</p> <p>ХТД: організація флешмобу до пісні Артура Железняка та Маші Лічі «Ми з України».</p> <p>РД: Поміркуйте та досдіть:</p> <p>Етнічні мотиви в композиціях сучасних рок-музикантів. Нові акценти зазвучали в каверах відомих українських пісень.</p> <p>ПРОЄКТ. Групова робота. Теми проєкту (на вибір): «Український стиль у моєму житті»; «Український стиль у світі: українське в тренді».</p> <p>П: стиль, етнічний стиль, художній стиль, авторський стиль.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ознак художнього стилю у різних видах мистецтва; - прояву художніх рис різних стилів в сучасному мистецтві тощо. - Дослідження власних емоційних станів від мистецтва та власної мистецької діяльності. - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. - Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). - Музикування/створення музичного, ритмічного, 	<ul style="list-style-type: none"> - характеризує твори мистецтва різних стилів, визначає характерні ознаки стилю, використовує відому мистецьку термінологію; - розрізняє стилі у різних видах мистецтва; - наводить приклади творів різних видів мистецтва у різних стилях; - пояснює цінності, закладені у творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе, співвідносить власні життєві позиції; - досліджує зв'язки між різними видами мистецтва, художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; - досліджує зв'язки, наводить приклади синтезу мистецтв - порівнює художній образ і явища навколишнього середовища - наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей - користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів
3.	<p>ГАРМОНІЯ ТА ДОСКОНАЛІСТЬ ЕЛЛАДИ</p> <p>Греція – колыска європейської цивілізації. Міфологічна основа давньогрецького мистецтва. «Людина – міра всіх речей». Простота і лаконічність давньогрецької архітектури: храм, ордер, споруди Афіньського Акрополя. Досконалість скульптури. Синтез архітектури і скульптури. Керамічний вазопис.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). - Музикування/створення музичного, ритмічного, 	<p>2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає свої уподобання. виконує вокальні твори;

	<p>СОМ: Афінський Акрополь (храми), храм Артеміди в Ефесі; Пергамський вівтар; скульптури: Агесандр «Афродіта (Венера Милосська)», Агесандр, Полідор, Афінодор «Лаокоон та його сини»; Пракситель «Афродіта Книдська».</p> <p>ХТД: Створіть ескіз трафарету в давньогрецькому стилі для декорування речей, стін будівель тощо.</p> <p>Поекспериментуйте зі створенням зображень Олімпійських богів за допомогою ШІ, наприклад, Adobe Firefly</p> <p>РД: 1. За бажання дослідіть: твори кінематографа, присвячені Давній Греції; сюжети давньогрецького вазопису – героїв яких міфів вони втілюють; втілення одного сюжету давньогрецького міфу (або героя міфу) у творах різних видів мистецтва.</p> <p>2. Дізнайтеся, де збереглися залишки споруд давньогрецьких театрів. Схарактеризуйте їх архітектурні особливості. Поміркуйте, чому вони мають саме таку будову. Поцікавтеся, у театрах яких країн застосовуються маски.</p> <p>П: акрополь, ордер, сцена.</p>	<p>звукового супроводу.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. - Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід. - Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення. - Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами вивчення. - Розробка і підготовка мистецьких заходів - Здійснення/створення віртуальних екскурсій про мистецтво стилів минулих епох. 	<ul style="list-style-type: none"> - володіє вокально-хоровими навичками; - створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю; - застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму; - демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму; - імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо), - бере участь у проєктній діяльності; - реалізує мистецькі ідеї (самостійно або в команді), зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, - опановує окремі нові прийоми роботи під час виконання творчих завдань; - бере участь в естетизації середовища засобами мистецтва <p>3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту</p> <ul style="list-style-type: none"> - критично характеризує свої
4.	<p>ГАРМОНІЯ ТА ДОСКОНАЛІСТЬ ЕЛЛАДИ</p> <p>Роль музики в суспільному та особистому житті давніх греків. Музичні інструменти. Великі Панафінеї. Зародження жанру гімну. Мистецтво мандрівних співаків – аедів, рапсодів і кіфаредів. Театр – «школа» громадян!</p> <p>РД: 1. Дослідіть у вільний час, які мистецькі змагання відбувалися в Афінах, Дельфах, Спарті та інших полісах Давньої Греції. Яке значення надавалося музиці у давній Спарті?</p> <p>2. На території України існували міста-поліси, засновані давньогрецькими переселенцями, – Ольвія, Херсонес, Пантикапей, Тіра, Феодосія, Фанагорія, Танаїс, Керкінітида. Поцікавтеся їх долею та поділіться своїми відкриттями з однокласниками.</p>		

	<p><i>П:</i> оркестра, аеди, рапсоди і кіфареди.</p>	
5.	<p>ВЕЛИЧ І МОГУТНІСТЬ ДАВНЬОГО РИМУ Практичність римської архітектури (римський форум, тріумфальні арки, мости, терми, акведуки). Винаходи та нові конструктивні елементи в будівництві (бетон, цегла, купол, арка), тосканський і композитний ордери. Реалістичні портрети (скульптура, живопис). Подорож Помпеями. <i>СОМ:</i> фоторепродукції: Колізей, Пантеон, реконструкції імператорських форумів. <i>ХТД:</i> Створіть оригінал-макет рекламної брошури про пам'ятки мистецтва Давнього Риму. Виконайте замальовки відомих пам'яток архітектури, скульптури періоду античності. Скомпонуйте роботи в брошуру. <i>РД:</i> 1. За бажання дослідіть, які здобутки мистецтва давніх римлян використовуються в сучасній художній практиці. 2. Поцікавтеся творами різних видів мистецтва (кінематографа, музичного, образотворчого, театрального), присвяченими Давньому Риму. <i>П:</i> енкаустика, ротонда, терми, форум, неф.</p>	<p>успіхи в мистецтві; - аналізує власний творчий розвиток; розуміє свої сильні і слабкі сторони в мистецькій творчості, пояснює вплив творів/творчості на власний емоційний стан; - вибудовує партнерські взаємини на засадах толерантності під час колективної мистецької творчості/дослідно-пошукової діяльності в команді виявляє і пояснює емоційно-ціннісне ставлення до творів мистецтва; визначає емоції (власні та втілені у творах мистецтва); - визначає і пояснює свої уподобання в мистецтві/мистецькій діяльності, розуміє можливість їх використання для покращення власного емоційного стану</p> <p>4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації - використовує цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами; - обирає способи творення, зокрема медіаформати для художнього самовираження, може прокоментувати задум та обґрунтувати вибір; - шукає і добирає аудіо-, відео-,</p>
6.	<p>ВЕЛИЧ І МОГУТНІСТЬ ДАВНЬОГО РИМУ Практичність римської архітектури (римський форум, тріумфальні арки, мости, терми, акведуки). Винаходи та нові конструктивні елементи в будівництві (бетон, цегла, купол, арка), тосканський і композитний ордери. Реалістичні портрети (скульптура, живопис). Подорож Помпеями. <i>СОМ:</i> скульптурні та фаюмські портрети. <i>ПЗ:</i> Поцікавтеся міфами давніх римлян. Порівняйте пантеони богів давніх греків і римлян. Чи є спільні образи? <i>ХТД:</i> Створіть оригінал-макет буклета про мистецтво Давнього Риму, використовуючи програми Microsoft Publisher або Word.</p>	

	<p>РД: Створіть віртуальну екскурсію. Орієнтовні теми: «Стежками Давнього Риму», «Стародавні Помпеї», «Шедеври римської скульптури у світових музеях» тощо.</p> <p>П: енкаустика, ротонда, терми, форум, неф.</p>		<p>ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміє важливість дотримання авторського права, у чому полягає порушення авторських прав
9.			
Тема 2. Мистецтво Середньовіччя (7 год.)			
7.	<p>ВЕЛИЧ І КРАСА МИСТЕЦТВА ВІЗАНТІЇ ТА КИЇВСЬКОЇ РУСІ Християнські храми Візантії, особливості будови та розкіш внутрішнього оздоблення. Мозаїка храмів. Візантійський іконографічний канон. Вплив візантійських традицій на мистецтво Київської Русі. Архітектура Києва (Софійський собор), Чернігова. Рукописна книга.</p> <p>СОМ: Собор Святої Софії та церква Святої Ірини в Константинополі, церкви Святого Аполлінарія в Равенні (мозаїки, інтер'єр); ікони Григорія Чудотворця (XII ст.) та Володимирської Богоматері; Софія Київська, Києво-Печерська лавра (Київ), собори Чернігова: Спасо-Преображенський, Борисо-Глібський (фрески, мозаїки, інтер'єр); ілюстрації до Остромирового євангелія; А. Рубльов «Трійця»; ікони Феофана Грека, ікона Волинської Божої Матері.</p> <p>ХТД: Створіть імітацію мозаїки за мотивами мозаїки «Птахи», створеної у візантійську добу.</p> <p>РД: 1. Дослідіть візантійський іконографічний канон на прикладах творів мистецтва. 2. Створіть мультимедійну екскурсію. Орієнтовні теми: «Подорож до двох Великих Софій – Константинопольської та Київської»; «Шедеври книжкової мініатюри»; «Мозаїки – вражаючий кам'яний живопис» тощо.</p> <p>П: вівтар, ікона, іконопис.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Аналіз-інтерпретація творів різних видів мистецтва, визначення найсуттєвіших ознак певного художнього стилю у видах мистецтва, у яких він яскраво виражений. - Порівняння стильових особливостей європейського та українського мистецтва; - Дослідження: художніх образів творів мистецтва минулого: <ul style="list-style-type: none"> - ознак художнього стилю у різних видах мистецтва; - прояву художніх рис різних стилів в сучасному мистецтві тощо. - Дослідження власних емоційних станів від мистецтва та власної 	<p>1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> - характеризує твори мистецтва різних стилів, визначає характерні ознаки стилю, використовує відому мистецьку термінологію; - розрізняє стилі у різних видах мистецтва; - наводить приклади творів різних видів мистецтва у різних стилях; - пояснює цінності, закладені у творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе, співвідносить власні життєві позиції; - досліджує зв'язки між різними видами мистецтва, художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; - досліджує зв'язки, наводить приклади синтезу мистецтв

8.	<p>ВЕЛИЧ І КРАСА МИСТЕЦТВА ВІЗАНТІЇ ТА КИЇВСЬКОЇ РУСИ Музика в храмі. Синтез мистецтв у християнському храмі. Літургія – основна форма православної служби. Хоровий спів а capella. Давньоруський культовий спів, знаменні розспіви. <i>СММ:</i> К. Стеценко «Всенощна». <i>ХТД:</i> Пісня: музика І. Шамо, вірші Д. Луценка «Пісня про Київ». <i>РД:</i> 1. Поцікавтеся основами богослужінь східного і західного християнських обрядів. Порівняйте їх. <i>П:</i> а capella.</p>	<p>мистецької діяльності. - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. - Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). - Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу. - Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. - Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід. - Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення. - Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами</p>	<p>- порівнює художній образ і явища навколишнього середовища - наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей - користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів 2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва - визначає свої уподобання, виконує вокальні твори; - володіє вокально-хоровими навичками; - створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю; - застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму; - демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму; - імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо), - бере участь у проєктній діяльності; - реалізує мистецькі ідеї</p>
9.	<p>«ВАЖКЕ МОВЧАННЯ» АРХІТЕКТУРИ ТА ЛИЦАРСЬКИЙ КОДЕКС ЧЕСТІ Оборонний характер романської архітектури, собор, замок, вежа донжон. Синтез мистецтв у архітектурі: монументальний живопис, скульптурне оздоблення. <i>СОМ:</i> фоторепродукції: Капела грішників, що каються, Вормський собор Святого Петра, Кам'янець-Подільський замок, Білгород-Дністровська фортеця (фасад, інтер'єр). <i>РД:</i> 1. Дослідіть історію одного з українських замків. 2. Дослідіть зниклі міста-фортеці: Тустань, Чуфут-Кале та ін. <i>П:</i> донжон.</p>	<p>мистецької діяльності. - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. - Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). - Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу. - Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. - Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід. - Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення. - Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами</p>	<p>- порівнює художній образ і явища навколишнього середовища - наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей - користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів 2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва - визначає свої уподобання, виконує вокальні твори; - володіє вокально-хоровими навичками; - створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю; - застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму; - демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму; - імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо), - бере участь у проєктній діяльності; - реалізує мистецькі ідеї</p>
10.	<p>«ВАЖКЕ МОВЧАННЯ» АРХІТЕКТУРИ ТА ЛИЦАРСЬКИЙ КОДЕКС ЧЕСТІ Лицарський кодекс честі. Символіка середньовічного герба. <i>ХТД:</i> Групова діяльність. Організуйте «костюмерну майстерню». «Жіноче ательє» розробляє колекцію одягу за середньовічними мотивами для Прекрасної Дами, «чоловіче ательє» – моделі одягу для лицаря. <i>РД:</i> 1. Поцікавтеся творами кіномистецтва про епоху лицарства. Дізнайтеся, зйомки яких кінотворів відбувалися на території українських замків і фортець.</p>	<p>мистецької діяльності. - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. - Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). - Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу. - Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. - Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід. - Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення. - Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами</p>	<p>- порівнює художній образ і явища навколишнього середовища - наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей - користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів 2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва - визначає свої уподобання, виконує вокальні твори; - володіє вокально-хоровими навичками; - створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю; - застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму; - демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму; - імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо), - бере участь у проєктній діяльності; - реалізує мистецькі ідеї</p>

	<i>П:</i> герб.		
11.	<p>АРХІТЕКТУРА, ЩО ЛИНЕ ДО НЕБЕС Готичний стиль в архітектурі середньовічного міста. Синтез архітектури, скульптури, монументального живопису (вітражі). Готичний стиль у книжковій мініатюрі. <i>СОМ:</i> Бургоський, Реймський, Кельнський, Шартрський собори. <i>РД:</i> 1. Здійсніть віртуальну екскурсію до собору Паризької Богоматері, Шартрського або інших соборів, створених у готичному стилі. 2. Поцікавтеся можливостями виготовлення вітражів у домашніх умовах. Запропонуйте варіанти оздоблення цими творами приміщень (однієї з кімнат удома, класної кімнати, актової чи спортивної зали тощо). <i>П:</i> аркбутан, вітраж.</p>	<p>вивчення. - Розробка і підготовка мистецьких заходів - Здійснення/створення віртуальних екскурсій про мистецтво стилів минулих епох.</p>	<p>(самостійно або в команді), зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, - опановує окремі нові прийоми роботи під час виконання творчих завдань; - бере участь в естетизації середовища засобами мистецтва 3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту - критично характеризує свої успіхи в мистецтві; - аналізує власний творчий розвиток; розуміє свої сильні і слабкі сторони в мистецькій творчості, пояснює вплив творів/творчості на власний емоційний стан; - вибудовує партнерські взаємини на засадах толерантності під час колективної мистецької творчості/дослідно-пошукової діяльності в команді виявляє і пояснює емоційно-ціннісне ставлення до творів мистецтва; визначає емоції (власні та втілені у творах мистецтва); - визначає і пояснює свої уподобання в мистецтві/мистецькій діяльності, розуміє можливість їх</p>
12.	<p>АРХІТЕКТУРА, ЩО ЛИНЕ ДО НЕБЕС Готичний стиль у книжковій мініатюрі. <i>СОМ:</i> Оформлення книги (порівняння зразків буквиць готичного та романського стилів). <i>ХТД:</i> Створіть буквицю в готичному стилі. <i>РД:</i> 1. Проведіть дослідження «Створення книги: історія розвитку». Поміркуйте, які здобутки майстрів середньовічної книги застосовують і в сучасних книжках. <i>П:</i> мініатюра.</p>		
13.	<p>КОЛОРИТ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО МІСТА Музика в готичному соборі. Діяльність мандрівних акторів-музикантів трубадурів, труверів, міннезінгерів, менестрелів, скоморохів. Музичні твори, створені за мотивами легенд про лицарів (опера Р. Вагнера «Тангейзер», опера П. Чайковського «Юланта»). Зародження романсу.</p>		

	<p>СММ: Р. Вагнер. Увертюра до опери «Тангейзер». Музичне змагання лицарів (фрагмент), П. Чайковський. Опера «Іоланта» (фрагменти).</p> <p>ХТД: П. Чайковський. «Хор менестрелів» з опери «Орлеанська діва».</p> <p>Пісня: музика та вірші Н. Май «Казка про кохання».</p> <p>РД: 1. Ознайомтеся з операми «Тангейзер» та «Іоланта».</p> <p>2. Дослідіть історію популярності лютні та створіть мультимедійну презентацію «Лютня: від Середньовіччя до сучасності».</p> <p>П: аріозо, інтерлюдія, інтродукція, постлюдія.</p>		<p>використання для покращення власного емоційного стану</p> <p>4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовує цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами; - обирає способи творення, зокрема медіаформати для художнього самовираження, може прокоментувати задум та обґрунтувати вибір; - шукає і добирає аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел; - розуміє важливість дотримання авторського права, у чому полягає порушення авторських прав
<p>Тема 3. Мистецтво Середньовіччя (3 год.)</p>			
14.	<p>ІДЕАЛИ ТА ОБРАЗИ РЕНЕСАНСУ</p> <p>Звернення до античної традиції в архітектурі (споруди Філіппо Брунелескі), мистецький талант Мікеланджело Буонарроті, Леонардо да Вінчі, Рафаеля. Головні риси скульптури епохи Відродження. Створення наукової теорії лінійної перспективи.</p> <p>СОМ: церква Санто Спіріто та собор Санта-Марія-дель-Фйоре у Флоренції, собор Святого Петра в Римі (фасад, інтер'єр); Андреа Верроккіо «Кінна статуя кондотьєра Бартоломео Коллеоні у Венеції»; Мікеланджело Буонарроті «П'єта», «Мойсей»; Мазаччо «Чудо з динарієм»; Рафаель «Афінська школа»; Леонардо да Вінчі «Мона Ліза»; зображення Мадонни.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Аналіз-інтерпретація творів різних видів мистецтва, визначення найсуттєвіших ознак певного художнього стилю у видах мистецтва, у яких він яскраво виражений. - Порівняння стильових особливостей європейського та українського мистецтва; 	<p>1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> - характеризує твори мистецтва різних стилів, визначає характерні ознаки стилю, використовує відому мистецьку термінологію; - розрізняє стилі у різних видах мистецтва; - наводить приклади творів різних

	<p>РД: 1. Здійснить дослідження щодо інтерпретації одного біблійного сюжету у творах митців Середньовіччя, Відродження та Ренесансу. 2. Створить презентацію «Образ Матері в різних видах мистецтва».</p> <p>П: перспектива, кругла скульптура.</p>		
15.	<p>НОВИЙ СВІТ ПІВНІЧНОГО ВІДРОДЖЕННЯ Новий світ Північного Відродження, творчість Я. ван Ейка, П. Брейгеля Старшого, А. Дюрера. Розквіт жанрів: натюрморт, пейзаж, портрет.</p> <p>СОМ: Я. ван Ейк «Портрет подружжя Арнольфіні»; П. Брейгель Старший «Мисливці на снігу»; А. Дюрер «Чотири апостоли», гравюри; Я. ван Гойєн «Річковий краєвид з млином і руїни замку»; Я. Порсселіс «Море похмурого дня»; П. К. Харлем «Натюрморт із крабом»; Б. ван дер Аст «Натюрморт із фруктами»; П. Артсен «М'ясна крамниця».</p> <p>ХТД: Створить натюрморт – основу для обкладинки журналу, заставки кулінарного телешоу тощо. Це може бути реалістична композиція або композиція, створена за допомогою комп'ютерних ефектів.</p> <p>РД: Дослідіть творчість одного з митців епохи Відродження. Створить презентацію.</p> <p>П: диптих.</p>	<p>- Дослідження: художніх образів творів мистецтва минулого:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознак художнього стилю у різних видах мистецтва; - прояву художніх рис різних стилів в сучасному мистецтві тощо. - Дослідження власних емоційних станів від мистецтва та власної мистецької діяльності. - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. - Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). - Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу. - Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. 	<p>видів мистецтва у різних стилях;</p> <ul style="list-style-type: none"> - пояснює цінності, закладені у творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе, співвідносить власні життєві позиції; - досліджує зв'язки між різними видами мистецтва, художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; - досліджує зв'язки, наводить приклади синтезу мистецтв - порівнює художній образ і явища навколишнього середовища - наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей - користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів <p>2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає свої уподобання. - виконує вокальні твори; - володіє вокально-хоровими навичками; - створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю; - застосовує різні прийоми,
16.	<p>ЗВУКОВА ПАЛІТРА РЕНЕСАНСУ Спадщина Дж. Палестріни – вершина духовної хорової музики. Меса – жанр духовної музики. Розвиток світської музики. Мистецтво бельканто. Поява інструментальних жанрів (прелюдія, токато, фантазія) та популярність інструментальної музики. О. Лассо – майстер вокально-хорового мистецтва.</p> <p>СММ: Дж. Палестріна. Меса Папи Марчело. Agnus dei (фрагмент), О. Лассо. «Луна», М. Скорик. Три фантазії для лютні з Львівської табулатури XVI ст. Пісня: музика В. Кудряшова, вірші М. Рябініна «Великан».</p> <p>РД: Виконайте проект «Образи Ромео і Джульєтти в музиці».</p>		

Дослідіть, як композитори різних часів і країн (П. Чайковський, С. Прокоф'єв, Ш. Гуно, Г. Берліоз) утілили образи Шекспіра у своїх творах.

П: бельканто, меса.

- Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід.

- Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення.

- Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами вивчення.

- Розробка і підготовка мистецьких заходів

- Здійснення/створення віртуальних екскурсій про мистецтво стилів минулих епох.

художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму;

- демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму;

- імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо),

- бере участь у проєктній діяльності;

- реалізує мистецькі ідеї (самостійно або в команді), зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій,

- опановує окремі нові прийоми роботи під час виконання творчих завдань;

- бере участь в естетизації середовища засобами мистецтва

3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту

- критично характеризує свої успіхи в мистецтві;

- аналізує власний творчий розвиток; розуміє свої сильні і слабкі сторони в мистецькій творчості, пояснює вплив творів/творчості на власний емоційний стан;

- вибудовує партнерські взаємини на засадах толерантності під час колективної мистецької творчості/дослідно-пошуковій діяльності в команді виявляє і пояснює емоційно-ціннісне ставлення до творів мистецтва; визначає емоції (власні та втілені у творах мистецтва);
  - визначає і пояснює свої уподобання в мистецтві/мистецькій діяльності, розуміє можливість їх використання для покращення власного емоційного стану
- 4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації**
- використовує цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами;
  - обирає способи творення, зокрема медіаформати для художнього самовираження, може прокоментувати задум та обґрунтувати вибір;
  - шукає і добирає аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел;
  - розуміє важливість дотримання авторського права, у чому полягає порушення авторських прав

17

Узагальнення вивченого матеріалу з розділу “Стилі та напрями мистецтва стародавніх епох і цивілізацій: античний, візантійський, романський, готика, Ренесанс”.

II розділ. Стили та напрями мистецтва: бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм (17 год.)

Тема 1. Мистецтво бароко (6 год.)

18.	<p>ВЕЛИЧНІСТЬ БАРОКО Архітектурні форми, інтер'єри стилю бароко. Розквіт мистецтва творення і оздоблення меблів. Декоративний живопис. Народження класичної форми пейзажу. Живопис Мікеланджело да Караваджо, Д. Веласкеса, Рембрандта ван Рейна, Я. ван Гойена, Я. ван Рьойсдала. СОМ: Ф. Борроміні. Сант Іво алла Сапієнца, Сан Карло алле Кваттро Фонтане; Л. Берніні. Площа Святого Петра в Римі, Фонтан Фіумі, «Аполлон і Дафна»; М. Пеппельман. Дрезденський Цвінгер, фонтан «Купальня німф»; меблі у стилі бароко; репродукції: А. Поццо. «Святий Ігнатій Лойола в раю» (церква Сант Іньяціо, Рим); Мікеланджело да Караваджо «Вечеря в Еммаусі»; Дієго Веласкес «Сніданок», «Портрет інфанти Маргарити»; Рембрандт ван Рейн «Автопортрет із Саскією», «Нічна варта»; Я. ван Гойен. «Пейзаж з дубом»; Я. ван Рьойсдал «Болото». ХТД: Намалуйте ескіз інтер'єру в стилі бароко. РД: 1. Дізнайтеся більше про шедеври світового мистецтва, що зберігаються у музеях Дрездена (Дрезденська картинна галерея, Музей порцеляни). 2. Дослідіть риси бароко в сучасних інтер'єрах та меблях. Зробіть ілюстровану добірку та презентуйте свій доробок. П: капітель, пілястра.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Аналіз-інтерпретація творів різних видів мистецтва, визначення найсуттєвіших ознак певного художнього стилю у видах мистецтва, у яких він яскраво виражений. - Порівняння стильових особливостей європейського та українського мистецтва; - Дослідження: художніх образів творів мистецтва минулого: <ul style="list-style-type: none"> - ознак художнього стилю у різних видах мистецтва; - прояву художніх рис різних стилів в сучасному мистецтві тощо. - Дослідження власних емоційних станів від мистецтва та власної мистецької діяльності. - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових 	<p>1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> - характеризує твори мистецтва різних стилів, визначає характерні ознаки стилю, використовує відому мистецьку термінологію; - розрізняє стилі у різних видах мистецтва; - наводить приклади творів різних видів мистецтва у різних стилях; - пояснює цінності, закладені у творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе, співвідносить власні життєві позиції; - досліджує зв'язки між різними видами мистецтва, художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; - досліджує зв'язки, наводить приклади синтезу мистецтв - порівнює художній образ і явища навколишнього середовища - наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей
19.	<p>МУЗИЧНЕ МЕРЕЖИВО БОРОКО Творчість німецького композитора Й. С. Баха. Орган – улюблений інструмент Баха. Поява програмної академічної музики. Діяльність італійських композиторів-скрипалів А. Кореллі, Дж. Тартіні, А. Вівальді та скрипкових майстрів з міста Кремони: Амати, Гварнері</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових 	

	<p>та Страдіварі. Жанр концерт. СОМ: Й.С. Бах. Органна фуга соль мінор, А. Вівальді. Цикл «Пори року». Концерт «Зима». ХТД: Спробуйте за своїми враженнями від прослуханої музики скласти її літературну програму. Поцікавтеся у вільний час, чи збігається ваша програма з оригінальною – композиторською. Доберіть твір живопису, співзвучний музичним настроям. Пісня: Музика А. Олейнікової, вірші Л. Ратич «Побачити бароко». РД: 1. Дослідіть, у яких інтерпретаціях звучить музика Й.С. Баха та А. Вівальді в наш час. 2. Дослідіть історію розвитку скрипки. 3. Послухайте один з міні-циклів (Прелюдію і фугу) з «Добре темперованого клавіру» Й.С. Баха. П: поліфонія.</p>	<p>технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. - Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). - Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу. - Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. - Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід. - Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення. - Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами вивчення. - Розробка і підготовка мистецьких заходів - Здійснення/створення віртуальних екскурсій про</p>	<p>- користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів 2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва - визначає свої уподобання. виконує вокальні твори; - володіє вокально-хоровими навичками; - створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю; - застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму; - демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму; - імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо), - бере участь у проєктній діяльності; - реалізує мистецькі ідеї (самостійно або в команді), зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, - опановує окремі нові прийоми</p>
20.	<p>ПЕРЛИНИ УКРАЇНСЬКОГО БАРОКО Особливості та риси українського бароко: архітектура, скульптура, живопис. Національна самобутність гетьманського (козацького) бароко. СОМ: Андріївська церква, Маріїнський палац, Георгіївський собор Видубицького монастиря у Києві; Домініканський костел, Собор Святого Юра та каплиця Боїмів у Львові; Троїцький собор у Густині, Преображенський собор в Ізюмі, церква в Почаєві (екстер'єр, інтер'єр, іконостас, вівтар); скульптури Г. Пфістера, Й. Г. Пінзеля; ікона «Покрова Богородиці» з портретом Богдана Хмельницького. РД: 1. Дослідіть архітектурні споруди вашої місцевості. Можливо, деяким з них притаманні риси бароко. Визначте, які саме. Дослідіть історію створення цієї споруди. Зробіть замальовки цих архітектурних пам'яток. 2. Створіть сенкан на тему бароко. П: картуш, монограма.</p>		

21.	<p>ПЕРЛИНИ УКРАЇНСЬКОГО БАРОКО Особливості жанру парсуна. Популярні народні картини «Козак Мамай». Філософія, поезія Г. Сковороди. СОМ: репродукції: українська парсуна, картини із зображенням козака Мамаю. ХТД: Створіть живописну композицію «Козак Мамай» за мотивами народного малярства. РД: 1. Дізнайтеся більше про діяльність видатних особистостей епохи бароко та їхній внесок у розвиток і становлення українського мистецтва. 2. Разом з однокласниками створіть альбом (кейс) «Пам'ятки українського бароко» (колективна робота). П: парсуна.</p>	мистецтво стилів минулих епох.	<p>роботи під час виконання творчих завдань; - бере участь в естетизації середовища засобами мистецтва 3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту - критично характеризує свої успіхи в мистецтві; - аналізує власний творчий розвиток; розуміє свої сильні і слабкі сторони в мистецькій творчості, пояснює вплив творів/творчості на власний емоційний стан; - вибудовує партнерські взаємини на засадах толерантності під час колективної мистецької творчості/дослідно-пошукової діяльності в команді виявляє і пояснює емоційно-ціннісне ставлення до творів мистецтва; визначає емоції (власні та втілені у творах мистецтва); - визначає і пояснює свої уподобання в мистецтві/мистецькій діяльності, розуміє можливість їх використання для покращення власного емоційного стану 4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації</p>
22.	<p>МУЗИКА УКРАЇНСЬКОГО БАРОКО Виникнення жанру «партесний концерт», особливості партесного співу. Микола Дилецький. Утвердження ідеї високого професіоналізму в музичному мистецтві. Розквіт музично-пісенного жанру «дума». Інтермедії (інтерлюдії). Діяльність шкільного театру. СОМ: Обкладинка «Музичної грамоти» М. Дилецького, рукопис М. Дилецького; фрагмент ікони «Воздвиження Хреста Господнього» кінця XVIII ст.; Л. Жемчужников «Кобзар на шляху»; портрет Г. Сковороди (титул збірки «Сад божественних пісень»), зображення вертепу. СММ: М. Дилецький. Хоровий твір; українські думи. ХТД: Виконайте живописні або графічні композиції за мотивами текстів кантів Г. Сковороди. Придумайте і виконайте інтермедію з вашого шкільного життя (колективна робота). Пісня: Г. Сковорода «Всякому городу нрав і права». РД: 1. Створіть добірку музичних шедеврів України XVII–XVIII ст. 2. Дослідіть особливості поширення кобзарства в Україні. Дізнайтеся про тематику пісенного репертуару, особливості народних музичних інструментів – кобзи та бандури.</p>		

	<p>3. Дослідіть творчість Григорія Сковороди і визначте головну ідею тих творів, що вам сподобалися.</p> <p>4. Разом з однокласниками заплануйте фольклорну експедицію для дослідження музичної культури рідного краю (Орієнтовні теми: «Історія в піснях мого краю», «Музичні інструменти в побуті українців»).</p> <p>П: партесний концерт, кант.</p>		<p>- використовує цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами;</p> <p>- обирає способи творення, зокрема медіаформати для художнього самовираження, може прокоментувати задум та обґрунтувати вибір;</p> <p>- шукає і добирає аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел;</p> <p>- розуміє важливість дотримання авторського права, у чому полягає порушення авторських прав</p>
23.	<p>СЕКРЕТИ ГАЛАНТНОГО СТИЛЮ</p> <p>Період легкої галантності і вишуканості. Палацова архітектура. Особливості організації інтер'єрів. Декоративне панно. Заглиблення у світ фантазії, міфологічних і пасторальних сюжетів, екзотичних казкових образів. Світський характер живопису Ж. А. Ватто. Галантний стиль європейської музики початку XVIII ст. Інструментальні мініатюрні пасторальні та танцювальні жанри. Французька лютнева і клавесинна музика Ф. Куперена і Ж.-Ф. Рамо, музика англійських верджиналістів В. Берда, Г. Перселла. Формування жанру сюїта.</p> <p>СОМ: палаци Сан-Сусі у Потсдамі, Амалієнбург (Мюнхен) (екстер'єр, інтер'єр); А. Ватто «Танець», «Любовна гамма», «Три музи». Фоторепродукція французького клавесина XVII ст.</p> <p>СММ: Дакен «Зозуля», Ж.-Б. Люллі «Гавот», Ф. Куперен «Будильник», Ж.Ф. Рамо «Тамбурін», Ригодон «Курка», В. Берд «Волинка. Флейта і барабан»; Й. С. Бах . Французька сюїта до-мінор.</p> <p>ХТД: Виліпіть із пластиліну ескіз рельєфу ліпнини з рослинними мотивами у стилі рококо.</p> <p>РД: 1. Дізнайтеся, які особливості технології створення ліпнини з гіпсу для оформлення сучасних інтер'єрів у стилі рококо (бароко) та навіщо використовують пластилін.</p> <p>2. Дослідіть особливості чоловічого та жіночого вбрання епохи бароко та рококо. Поміркуйте, які його елементи використовують художники-</p>		

	<p>модельєри в сучасному одязі.</p> <p>3. Прослухайте музичні твори у виконанні на клавесині чи його різновидах – верджинелі, чембало.</p> <p>П: мелізми, алеманда, куранта, сарабанда, жига, панно, сюїта.</p>		
Тема 2. Мистецтво класицизму (4 год.)			
24.	<p>УРІВНОВАЖЕНА ГАРМОНІЯ АРХІТЕКТУРИ КЛАСИЦИЗМУ Франція – батьківщина класицизму. Зв'язок античних ідеалів, традицій Ренесансу і мистецтва класицизму. Врівноважена гармонія архітектури класицизму. Версаль – колиска французького класицизму. Живопис Н. Пуссена, К. Лоррена, Ж. Л. Давида, Д. Левицького, В. Боровиковського. Скульптура Е. Фальконе, Ж.-А. Гудона, І. Мартоса, Г. Вітвера.</p> <p>СОМ: Лувр. Східний фасад (Клод Перро), Наполеонівська Арка Миру в Мілані (Л. Каньола), Версаль. Палац (Ж. Ардуен-Мансар, Ш. Лебрен, А. Кузевокс), паркова скульптура Версалу «Колісниця»; Собор будинку інвалідів, Гостиний двір у Києві, Палац Розумовського в Батурині; Палац Грохольського. Садиба Вороновиця, Вінницька область; Будинок міської адміністрації Полтави, частина ансамблю Круглої площі (А. Д. Захаров); Ніжинський лицей; Г. Вітвер. Фонтани площі Ринок у Львові.</p> <p>ХТЗ: Створіть графічні начерки будівель вашої місцевості, у яких ви виявили ознаки стилю класицизм.</p> <p>РД: Дізнайтеся про стиль ампір у мистецтві. Зробіть добірку творів мистецтва в цьому стилі, схарактеризуйте один з них.</p> <p>П: мансарда, колонада, пропорції.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Аналіз-інтерпретація творів різних видів мистецтва, визначення найсуттєвіших ознак певного художнього стилю у видах мистецтва, у яких він яскраво виражений. - Порівняння стильових особливостей європейського та українського мистецтва; - Дослідження: художніх образів творів мистецтва минулого: <ul style="list-style-type: none"> - ознак художнього стилю у різних видах мистецтва; - прояву художніх рис різних стилів в сучасному мистецтві тощо. - Дослідження власних емоційних станів від мистецтва та власної мистецької діяльності. - Виконання практичних 	<p>1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> - характеризує твори мистецтва різних стилів, визначає характерні ознаки стилю, використовує відому мистецьку термінологію; - розрізняє стилі у різних видах мистецтва; - наводить приклади творів різних видів мистецтва у різних стилях; - пояснює цінності, закладені у творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе, співвідносить власні життєві позиції; - досліджує зв'язки між різними видами мистецтва, художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; - досліджує зв'язки, наводить приклади синтезу мистецтв - порівнює художній образ і явища навколишнього середовища
25.	<p>ЖИВОПИСНІ ОБРАЗИ КЛАСИЦИЗМУ Теми, образи в живописі класицизму.</p> <p>СОМ: Н. Пуссен «Пейзаж з Поліфемом»; К. Лоррен «Полудень»; Ж. Л. Давид «Клятва Гораційів», «Наполеон при переході через Сен-</p>		

	<p>Бернар»; Д. Левицький «Портрет К.І. Нелідової», «Портрет Урсули Мнішек», «Портрет архітектора О. Ф. Кокоринова»; В. Боровиковський «Портрет Д.П. Трощинського».</p> <p>РД: Проведіть дослідження: порівняйте жанр парадного портрета в епоху класицизму та скульптурного портрета епохи античності. Зробіть висновки.</p> <p>П: Поліфем.</p>	<p>робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва.</p> <p>- Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів).</p> <p>- Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу.</p> <p>- Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему.</p> <p>- Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід.</p> <p>- Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення.</p> <p>- Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами вивчення.</p> <p>- Розробка і підготовка</p>	<p>- наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей</p> <p>- користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів</p> <p>2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва</p> <p>- визначає свої уподобання.</p> <p>виконує вокальні твори;</p> <p>- володіє вокально-хоровими навичками;</p> <p>- створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю;</p> <p>- застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму;</p> <p>- демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму;</p> <p>- імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо),</p> <p>- бере участь у проєктній діяльності;</p> <p>- реалізує мистецькі ідеї (самостійно або в команді), зокрема з урахуванням</p>
26.	<p>КРАСА І ВПОРЯДКОВАНІСТЬ ГАРМОНІЇ СПІВЗВУЧ</p> <p>Музична творчість майстрів віденської класичної школи – Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. ван Бетховена. Героїка і патетика у класичному мистецтві. Драматичне і героїчне в симфонії. Утвердження класичної форми сонати, концерту, симфонії. Класичний склад симфонічного оркестру. Сонатна форма. Сонатно-симфонічний цикл.</p> <p>СММ: Й. Гайдн. Симфонія № 103 («З тремоло литавр»); В. А. Моцарт «Симфонія № 40» соль мінор, соната Ля мажор, опера «Чарівна флейта», «Реквієм»; Л. ван Бетховен «Патетична соната» (№ 8), «Героїчна» (№ 3).</p> <p>ХТД: Проєкт «Класична музика і сучасність». Дослідіть творчість Й. Гайдна, В.А. Моцарта, Л. ван Бетховена.</p> <p>П: патетика, соната, симфонія, сонатно-симфонічний цикл.</p>	<p>робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва.</p> <p>- Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів).</p> <p>- Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу.</p> <p>- Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему.</p> <p>- Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід.</p> <p>- Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення.</p> <p>- Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами вивчення.</p> <p>- Розробка і підготовка</p>	<p>- наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей</p> <p>- користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів</p> <p>2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва</p> <p>- визначає свої уподобання.</p> <p>виконує вокальні твори;</p> <p>- володіє вокально-хоровими навичками;</p> <p>- створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю;</p> <p>- застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму;</p> <p>- демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму;</p> <p>- імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо),</p> <p>- бере участь у проєктній діяльності;</p> <p>- реалізує мистецькі ідеї (самостійно або в команді), зокрема з урахуванням</p>
27.	<p>«ЗЛАГОДЖЕНЕ ЗМАГАННЯ» СОЛІСТІВ І ТУТІ</p> <p>Хорові концерти М. Березовського, А. Веделя. Церковна і світська музика Дмитра Бортнянського. Хоровий концерт.</p> <p>СММ: В.А. Моцарт «Концерт для кларнета з оркестром»; М. Березовський «Не отвержи мене во время старости»; Л. ван Бетховен «Концерт для фортепіано, скрипки і віолончелі з оркестром».</p> <p>П: концерт, хоровий концерт, каденція.</p>	<p>робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва.</p> <p>- Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів).</p> <p>- Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу.</p> <p>- Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему.</p> <p>- Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід.</p> <p>- Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення.</p> <p>- Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами вивчення.</p> <p>- Розробка і підготовка</p>	<p>- наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей</p> <p>- користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів</p> <p>2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва</p> <p>- визначає свої уподобання.</p> <p>виконує вокальні твори;</p> <p>- володіє вокально-хоровими навичками;</p> <p>- створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю;</p> <p>- застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму;</p> <p>- демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму;</p> <p>- імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо),</p> <p>- бере участь у проєктній діяльності;</p> <p>- реалізує мистецькі ідеї (самостійно або в команді), зокрема з урахуванням</p>

мистецьких заходів
- Здійснення/створення віртуальних екскурсій про мистецтво стилів минулих епох.

національних традицій, сучасних тенденцій,
- опановує окремі нові прийоми роботи під час виконання творчих завдань;

- бере участь в естетизації середовища засобами мистецтва

3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту

- критично характеризує свої успіхи в мистецтві;

- аналізує власний творчий розвиток; розуміє свої сильні і слабкі сторони в мистецькій творчості, пояснює вплив творів/творчості на власний емоційний стан;

- вибудовує партнерські взаємини на засадах толерантності під час колективної мистецької творчості/дослідно-пошуковій діяльності в команді виявляє і пояснює емоційно-ціннісне ставлення до творів мистецтва; визначає емоції (власні та втілені у творах мистецтва);

- визначає і пояснює свої уподобання в мистецтві/мистецькій діяльності, розуміє можливість їх використання для покращення власного емоційного стану

			<p>4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовує цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами; - обирає способи творення, зокрема медіаформати для художнього самовираження, може прокоментувати задум та обґрунтувати вибір; - шукає і добирає аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел; - розуміє важливість дотримання авторського права, у чому полягає порушення авторських прав
Тема 3. Романтизм (3 год.)			
28.	<p>РОМАНТИЧНІ ОБРАЗИ В МИСТЕЦТВІ Розквіт жанру «романс». Ліричні вокальні мініатюри Ф. Шуберта. Жанр романсу у творчості українських та російських композиторів М. Глинки, М. Римського-Корсакова, П. Чайковського, М. Лисенка, С. Гулака-Артемовського та ін. Українські солоспіви («Їхав козак за Дунай» (вірші С. Климівського), «Стоїть гора високая» (вірші Л. Глібова), «Дивлюсь я на небо» та «Взяв би я бандуру» (вірші М. Петренка)). Зразки музично-поетичної лірики М. Лисенка. Розкриття краси народної музики композиторами (А. Дворжак, Ф. Ліст, Й. Брамс, М. Огінський, Ф. Шопен). Сюжетне та жанрове розмаїття романтизму. Портретна лірика. Романтичні образи К. Брюллова, Ф. Хайєса, К.-М. Шарпантьє. СММ: М. Глінка «Я пам'ятаю мить чарівну», М. Лисенко. Дуєт</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Аналіз-інтерпретація творів різних видів мистецтва, визначення найсуттєвіших ознак певного художнього стилю у видах мистецтва, у яких він яскраво виражений. - Порівняння стильових особливостей європейського та українського мистецтва; - Дослідження: художніх образів творів мистецтва 	<p>1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> - характеризує твори мистецтва різних стилів, визначає характерні ознаки стилю, використовує відому мистецьку термінологію; - розрізняє стилі у різних видах мистецтва; - наводить приклади творів різних видів мистецтва у різних стилях; - пояснює цінності, закладені у

	<p>«Коли розлучаються двоє»; А. Дворжак. Слов'янські танці № 2, 4 із зошита II; М. Огінський. Полонез «Прощання з Батьківщиною» (для фортепіано та в оркестровому звучанні).</p> <p>СОМ: В. Регіаніні «Романтика»; В. Тропінін «Гітарист»; І. Прянішніков «Жорстокі романси»; К. Брюллов «Дівчина, яка збирає виноград», Ф. Хайєс «Меланхолія», К-М. Шарпантьє «Меланхолія», В. Штернберг «Ярмарок на Україні»; В. Тропінін «Дівчина з Поділля».</p> <p>ХТД: Створіть фотосесію «Романтичні образи моїх сучасників» або селфі «Я – романтик!».</p> <p>Пісня: Музика А. Кос-Анатольського, вірші І. Франка «Ой ти, дівчино, з горіха зерна».</p> <p>РД: Створіть аудіодобірку сучасних романсів.</p> <p>П: елегія, серенада, романс.</p>	<p>минулого:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознак художнього стилю у різних видах мистецтва; - прояву художніх рис різних стилів в сучасному мистецтві тощо. - Дослідження власних емоційних станів від мистецтва та власної мистецької діяльності. - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. - Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). - Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу. - Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. - Виконання рухів 	<p>творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе, співвідносить власні життєві позиції;</p> <ul style="list-style-type: none"> - досліджує зв'язки між різними видами мистецтва, художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; - досліджує зв'язки, наводить приклади синтезу мистецтв - порівнює художній образ і явища навколишнього середовища - наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей - користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів <p>2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає свої уподобання. виконує вокальні твори; - володіє вокально-хоровими навичками; - створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю; - застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації
29.	<p>МУЗИКА РОМАНТИКІВ</p> <p>Розквіт камерних інструментальних музичних жанрів. Ідея синтезу мистецтв у програмній музиці. Фортепіанна музика Ф. Шопена. Р. Вагнер – реформатор оперного мистецтва, творець нової музичної драми. Спостережливість і тонкий теплий гумор у живописі В. Штернберга. Образи природи у творах К. Д. Фрідріха, В. Тернера. Космогонічна система В. Блейка.</p> <p>СОМ: В. Штернберг «Ярмарок», К. Д. Фрідріх «На вітрильнику», «Схід місяця над морем», В. Тернер «Корабель, що палає», «Дощ, пара і швидкість», В. Блейк «Книга Тель». Титульний аркуш «Дитя-радість». Ілюстрація до збірки «Пісні Невинності».</p> <p>СММ: Ф. Шопен. Ноктюрн № 2, Р. Шуман. «Фантастичні п'єси» (фрагменти). Р. Вагнер. Опера «Валькірія» з тетралогії «Перстень нібелунгів». III дія. Політ валькірій. Опера «Лоенгрін». Вступ.</p> <p>ХТД: Створіть ліричний портрет улюбленого актора (актриси) театру чи кіно.</p> <p>РД: Дізнайтеся, які з опер Р. Вагнера ставлять сучасні театри світу.</p>	<p>минулого:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознак художнього стилю у різних видах мистецтва; - прояву художніх рис різних стилів в сучасному мистецтві тощо. - Дослідження власних емоційних станів від мистецтва та власної мистецької діяльності. - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. - Виконання вокальних творів (зокрема, за ініціативою учнів). - Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу. - Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. - Виконання рухів 	<p>творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе, співвідносить власні життєві позиції;</p> <ul style="list-style-type: none"> - досліджує зв'язки між різними видами мистецтва, художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; - досліджує зв'язки, наводить приклади синтезу мистецтв - порівнює художній образ і явища навколишнього середовища - наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей - користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів <p>2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає свої уподобання. виконує вокальні твори; - володіє вокально-хоровими навичками; - створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю; - застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації

	<p>Чи існують екранізації його творів? Поцікавтеся втіленням подібних сюжетів у творчості Р. Вагнера та сучасній кінематографії.</p>		
30.	<p>ЕПОХА ВИДАТНИХ ОСОБИСТОСТЕЙ Творчість музикантів-віртуозів Н. Паганіні, Ф. Ліста. Романтична творчість Т. Шевченка. Е. Делакруа, Т. Жеріко. СОМ: Е. Делакруа «Свобода, що веде народ», Т. Жеріко «Поранений кірасир», Т. Шевченко «Портрет К. Кейкуатової», «Видубицький монастир», «Місячна ніч на Кос-Аралі», «Киргизеня», «Циганка-ворожка», «Катерина». СММ: Н. Паганіні. Каприс № 24 для скрипки соло, Н. Паганіні-Ф. Ліст. Етюд № 6 ля мінор (варіації), етюд «Мазепа»; Г. Гладкий «Заповіт»; М. Вербицький «Заповіт»; М. Лисенко «Заповіт». ХТД: Пригадайте пісню «Стоїть тополя» (музика О. Осадчого, вірші В. Крищенко), яку ви вивчали в попередні роки. Які пісні на вірші Т. Шевченка ви знаєте? РД: 1. Прочитайте повісті Т. Шевченка «Музикант» і «Художник», знайдіть його цікаві спостереження щодо класичної музики. 2. Дослідіть жанрову палітру музичних творів, а також творів інших видів мистецтва, пов'язаних із творчістю Тараса Шевченка. П: офорт, естамп.</p>	<p>(зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід. - Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення. - Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами вивчення. - Розробка і підготовка мистецьких заходів - Здійснення/створення віртуальних екскурсій про мистецтво стилів минулих епох.</p>	<p>творчого задуму; - демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму; - імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо), - бере участь у проєктній діяльності; - реалізує мистецькі ідеї (самостійно або в команді), зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, - опановує окремі нові прийоми роботи під час виконання творчих завдань; - бере участь в естетизації середовища засобами мистецтва 3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами; розвиток емоційного інтелекту - критично характеризує свої успіхи в мистецтві; - аналізує власний творчий розвиток; розуміє свої сильні і слабкі сторони в мистецькій творчості, пояснює вплив творів/творчості на власний емоційний стан; - вибудовує партнерські взаємини на засадах толерантності під час</p>

			<p>колективної мистецької творчості/дослідно-пошуковій діяльності в команді виявляє і пояснює емоційно-ціннісне ставлення до творів мистецтва; визначає емоції (власні та втілені у творах мистецтва);</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає і пояснює свої уподобання в мистецтві/мистецькій діяльності, розуміє можливість їх використання для покращення власного емоційного стану <p>4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовує цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами; - обирає способи творення, зокрема медіаформати для художнього самовираження, може прокоментувати задум та обґрунтувати вибір; - шукає і добирає аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел; - розуміє важливість дотримання авторського права, у чому полягає порушення авторських прав
Тема 4. Реалізм у мистецтві (3 год.)			
31.	«ПРАВДА ЖИТТЯ», АБО РЕАЛІСТИЧНИЙ СТИЛЬ У МИСТЕЦТВІ	- Аналіз-інтерпретація творів різних видів	1. Пізнання різних видів мистецтва, інтерпретація

	<p>Тематична картина – провідний жанр реалістичного живопису. Герої Гюстава Курбе – основоположника реалістичної школи. Побутові картини Ф. Мілле. Українська скульптура (Ф. Балавенський, М. Микешин, Л. Позен).</p> <p>СОМ: Г. Курбе «Подрібнювачі каміння»; Ж-Ф. Мілле «Збиральниці колосків», «Сіяч»; О. Дом'є «Вагон третього класу», «Законодавче чрево» (карикатури); І. Репін «Бурлаки на Волзі»; М. Івасюк «В'їзд Богдана Хмельницького до Києва 1649 року»; М. Микешин «Пам'ятник Б. Хмельницькому у Києві»; Л. Позен «Лірник з поводитирем», «Жебрак»; С. Васильківський «Козачий пікет»; М. Самокиш «Бій Богуна з Чернецьким під Монастирищем у 1653 році».</p> <p>ХТД: Створіть дружній шарж.</p> <p>РД: 1. Оберіть одне з полотен реалістичного живопису. Поміркуйте, який музичний твір може посилити його емоційне сприйняття. Доберіть музичний твір і презентуйте свій доробок однокласникам.</p> <p>2. Проект «Образи сьогодення»: у вільний час під час прогулянок чи подорожей звертайте увагу на людей, що вас оточують: на розмаїтість їхньої зовнішності, характерів, професій тощо. Створіть власну фотодобірку.</p> <p>П: літографія, ксилографія.</p>	<p>мистецтва, визначення найсуттєвіших ознак певного художнього стилю у видах мистецтва, у яких він яскраво виражений.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Порівняння стильових особливостей європейського та українського мистецтва; - Дослідження: художніх образів творів мистецтва минулого: <ul style="list-style-type: none"> - ознак художнього стилю у різних видах мистецтва; - прояву художніх рис різних стилів в сучасному мистецтві тощо. - Дослідження власних емоційних станів від мистецтва та власної мистецької діяльності. - Виконання практичних робіт у різних художніх техніках (в тому числі з використанням цифрових технологій) із висвітленням ознак певного стилю мистецтва. - Виконання вокальних 	<p><i>художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - характеризує твори мистецтва різних стилів, визначає характерні ознаки стилю, використовує відому мистецьку термінологію; - розрізняє стилі у різних видах мистецтва; - наводить приклади творів різних видів мистецтва у різних стилях; - пояснює цінності, закладені у творі мистецтва, описує їх зрозумілість для себе, співвідносить власні життєві позиції; - досліджує зв'язки між різними видами мистецтва, художніми образами у творах різних видів мистецтва/різних авторів; - досліджує зв'язки, наводить приклади синтезу мистецтв - порівнює художній образ і явища навколишнього середовища - наводить приклади зв'язків мистецтва з науковим знанням різних освітніх галузей - користується різними джерелами інформації для подолання труднощів під час аналізу творів <p>2. Художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах</p>
32.	<p>КРАСА НАВКОЛО – У ЗВИЧНОМУ ПЛИНІ ПОВСЯКДЕННОСТІ, У ДОВКІЛЛІ</p> <p>Українська тема у творчості російських живописців і скульпторів. Діяльність художників-передвижників (І. Репін, К. Трутовський, І. Шишкін, А. Куїнджі, І. Левітан та ін.). Портретний, пейзажний і побутовий жанри українського живопису (К. Павлов, А. Мокрицький, К. Туровський, М. Пимоненко, В. Васильківський).</p> <p>СОМ: К. Трутовський. «Весільний викуп»; М. Пимоненко «Ревнощі»; В. Перов «Мисливці на привалі»; І. Шишкін «Ранок у сосновому лісі»; Т. Руссо «Дуби в лісі Фонтблос»; С. Васильківський «Весняний день на</p>		

	<p>Україні»; А. Куїнджі «Місячна ніч на Дніпрі».</p> <p>ХТД: Створіть пейзаж у реалістичній манері «Дорогий для серця куточок».</p> <p>Пісня: Музика Л. Остапенко, вірші М. Ткача «Засумую я».</p> <p>РД: Здійсніть віртуальну подорож до Національного художнього музею України, Державної Третьяковської галереї. Ознайомтеся із творами у стилі романтизм та реалізм.</p>		
33.	<p>РЕАЛІСТИЧНІ ОБРАЗИ НА СЦЕНІ</p> <p>Особливості реалістичного зображення дійсності і характерів у музично-сценічних творах. Принципи реалізму в оперній творчості Дж. Верді та Ж. Бізе. Творчість М. Мусоргського. Роль М. Лисенка в становленні української класичної музики. Творчість С. Гулака-Артемовського. Новий драматичний театр.</p> <p>СОМ: І. Рєпін «Портрет М. П. Мусоргського», ілюстрації Е. Кибрика до повісті «Тарас Бульба».</p> <p>СММ: Дж. Верді Опера «Ріголетто» (фрагменти); М. Мусоргський. Пісня Варлаама «Як у городі було у Казані» та хор «Расходилась, разгулялась удаль молодецкая» з опери «Борис Годунов»; М. Лисенко. Опера «Тарас Бульба». Арія «Гей, літа орел».</p> <p>ХТД: (робота в групах) Група «Песимісти» доводить, що Ріголетто – негативний герой. Група «Оптимісти» намагається спростувати думку «Песимістів», доводить протилежне, група «Арбітри» вирішує, чиї аргументи були переконливішими.</p> <p>Пісня: Музика І. Карабиця, вірші Ю. Рибчинського «Пісня на добро».</p> <p>РД: Дослідіть творчість «Театру корифеїв».</p>	<p>творів (зокрема, за ініціативою учнів).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Музикування/створення музичного, ритмічного, звукового супроводу. - Театралізація, інсценізація, фільмування (створення відео); створення фото/колажів тощо на певну тему. - Виконання рухів (зокрема танцювальних) під музичний/ ритмічний супровід. - Робота з медіатекстами (пошук, аналіз, опрацювання інформації) за тематикою вивчення. - Виконання індивідуальних та групових проєктів за темами вивчення. - Розробка і підготовка мистецьких заходів - Здійснення/створення віртуальних екскурсій про мистецтво стилів минулих епох. 	<p>мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначає свої уподобання. виконує вокальні твори; - володіє вокально-хоровими навичками; - створює графічні, живописні, скульптурні, декоративні композиції з характерними ознаками стилю; - застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, засоби дизайну для реалізації творчого задуму; - демонструє музичні, акторські та інші виконавські уміння для реалізації творчого задуму; - імпровізує, поєднує різні засоби і способи виконання (засоби музики, театру, візуального ряду тощо), - бере участь у проєктній діяльності; - реалізує мистецькі ідеї (самостійно або в команді), зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, - опановує окремі нові прийоми роботи під час виконання творчих завдань; - бере участь в естетизації середовища засобами мистецтва <p>3. Пізнання себе через взаємодію з різноманітними мистецькими</p>

об'єктами; розвиток емоційного інтелекту

- критично характеризує свої успіхи в мистецтві;
- аналізує власний творчий розвиток; розуміє свої сильні і слабкі сторони в мистецькій творчості, пояснює вплив творів/творчості на власний емоційний стан;
- вибудовує партнерські взаємини на засадах толерантності під час колективної мистецької творчості/дослідно-пошуковій діяльності в команді виявляє і пояснює емоційно-ціннісне ставлення до творів мистецтва; визначає емоції (власні та втілені у творах мистецтва);
- визначає і пояснює свої уподобання в мистецтві/мистецькій діяльності, розуміє можливість їх використання для покращення власного емоційного стану

4. Використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації

- використовує цифрові технології для втілення задуму, може поєднувати їх з іншими засобами;
- обирає способи творення, зокрема медіаформати для художнього самовираження, може

		<p>прокоментувати задум та обґрунтувати вибір;</p> <ul style="list-style-type: none"> - шукає і добирає аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел; - розуміє важливість дотримання авторського права, у чому полягає порушення авторських прав
34.	Узагальнення вивченого матеріалу з розділу “Стилі та напрями мистецтва: бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм”.	
35.	Урок узагальнення вивченого матеріалу за навчальний рік.	